

S.X. YARMUXAMEDOVA
Z.E. XAYDAROVA
F.YU. NAZAROV

TERAPIYADA HAMSHIRALIK JARAYONI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT TIBBIYOT UNIVERSITETI**

S.X. Yarmuxamedova, Z.E. Xaydarova, F.Yu. Nazarov

TERAPIYADA HAMSHIRALIK JARAYONI

Bilim sohasi: 500000 - "Ijtimoiy ta'minot va sog'liqni saqlash"
Ta'lim sohasi: 510000 - "Sog'liqni saqlash"

o'quv qo'llanma Abu Ali Ibn Sino nomidagi tibbiyot texnikumlari uchun

*o'quv qo'llanma Samarqand davlat tibbiyot universiteti Ilmiy Kengashining
30-oktabr 2022-yilda bo'lib o'tgan yig'ilishidagi "5"- son bayonnomasiga ko'ra
tasdiqlanib, chop etishga ruxsat berilgan.*

UO'K 616-085(075.8)

KBK 53.5ya73

Ya 75

Yarmuxamedova, S.X., Xaydarova, Z.E., Nazarov F.Y.

Terapiyada hamshiralik jarayoni [Matn]: o'quv qo'llanma/ S.X. Yarmuxamedova, Z.E. Xaydarova, F.Y. Nazarov. - Samarqand: Samarqand, 2023. – 204 b.

Tuzuvchilar

- Yarmuxamedova S.X** -Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti Ichki kasalliklar propedevtikasi kafedrası mudiri t.f.n. dotsent
- Xaydarova Z.E** -Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti Ichki kasalliklar propedevtikasi kafedrası assistenti
- Nazarov F.Y** -Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti Ichki kasalliklar propedevtikasi kafedrası katta o'qituvchisi.

Taqrizchilar

- Eraliyev O.B** -Jamoat salomatligini saqlash texnikumi Hamshiralik ishi kafedrası mudiri
- Babamuradova Z.B** -SamDMU Pediatriya fakulteti ichki kasalliklar mudiri, PhD, dotsent

Ushbu o'quv qo'llanma O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi tomonidan 2021 yilda tasdiqlangan o'quv dastur asosida tayyorlangan bo'lib, ushbu dastur asosida fanga III semestrda ajratilgan soatlar asosida yaratilgan.

Amaliy ko'nikma va muolajalar mavzuga oid rasmlar, jadvallar keng yoritilgan. Amaliy ko'nikma va muolajalari "Terapiyada hamshiralik jarayoni" fani bo'yicha darsliklar va ma'ruza matn bilan birgalikda tibbiyot texnikumlarida "Hamshiralik ishi" faniga amaliy dars mashg'ulotlari uchun qo'llanilishi mumkin.

Amaliy ko'nikma va muolajalar namunaviy dasturga asoslanib tuzilgan ishchi o'quv dasturi tarkibiga kirgan mavzular asosida ishlab chiqilgan va amaliy ko'nikma va muolajalar o'quv reja asosida yaratilgan bo'lib deyarli barcha mavzularni qamrab olgan;

Har bir mavzuni yoritishda rangli rasmlardan unumli foydalanilgan;

Mavzular bo'yicha jadvallar, yo'llanmalar (namunasi) dan keng foydalanilgan.

O'quv qo'llanma tibbiyot texnikumlari hamda tibbiyot oliy o'quv yurtlari (2 kurs) talabalari uchun mo'ljallangan.

ISBN 978-9943-5403-0-9

© Yarmuxamedova S.X., Xaydarova Z.E., Nazarov F.Y. 2023 y

© Samarqand 2023 y

MUNDARIJA

KIRISH.....	5
QISQARTMALAR.....	7
I bob. Umumiy qism	8
1.1. Hamshiralik ishi faniga kirish. Hamshiralik ishining tarixi va rivojlanishi.....	8
1.2. Hamshiralik ishi va salomatlik. Hamshiralik ishi va uning o'tish davri bilan bog'liqligi.....	16
1.3. O'zbekistonda sog'liqni saqlash va hamshiralik ta'limi tizimidagi islohotlar.	29
1.4. Davolash profilaktika muassasalari (DPM) ning asosiy turlar va tibbiy hujjatlarni yuritish tartibi.	33
Pasport qismi	35
1.6. Tana biomexanikasi va bemorning xavfsizligini taminlash.....	37
II bob. Xususiy qism	55
2.1. Bemorlarni ovqantlantirishda hamshiralik parvarishi.....	55
2.2. Bemorlarni fiziologik chiqaruvlarida (xojatlar) hamshiralik parvarishi.....	62
2.3. Bemorlarning funksional holatini baholash.	63
2.4. Teri, limfa, sezgi, harakat qilish va skelet tizimini baholash	76
2.5. Nafas olish a'zolari tizimini baholash uchun fizikal tekshiruvlar o'tkazish	85
2.6. Qon aylanish tizimini baholash uchun fizikal tekshiruvlar o'tkazish.	89
2.7. Ovqat hazm qilish tizimini baholash.....	99
2.8. Hamshiralik jarayoni va uning ahamiyati.	103
2.9. Infeksiya nazorati va infeksiyon xavfsizlik	117

2.10. Me'da, ichak yo'llari muammolarida bemorlarga hamshiralik parvarishi.....	135
2.11. Sun'iy ovqatlantirishda hamshiralik parvarishi	141
Bemorni gastrostoma orqali ovqatlantirish	149
2.12. Siydik ajralishi muammolarida bemorlarga hamshiralik parvarishi.....	151
2.13. Dori moddalarini yuborishda bemorlarga hamshiralik parvarishi.....	164
2.14. Ingalyatsiya va ajralmalarni so'rib olishda bemorlarga Hamshiralik parvarishi.....	177
2.15. Soddalashtirilgan fizioterapiya usullari. Girudoterapiya, oksigenoterapiya.....	179
2.16. Terminal davrdagi bemorlarda hamshiralik parvarishining xususiyatlari	197
NAZORAT SAVOLLARI.....	199
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.....	202

KIRISH

Sog'liqni saqlash sohasi rivojlanishining hozirgi bosqichida muammolarni mustaqil va samarali hal qilishga qodir bo'lgan hamshiralar mutaxassislarini sifatli tayyorlash masalasi ayniqsa dolzarbdir.

Dunyoning ko'pgina mamlakatlarida hamshiralar professional standartlarga muvofiq ishlaydi, bemorning ehtiyojlariga javob beradigan yuqori sifatli tibbiy yordam ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasida oddiy va murakkab tibbiy xizmatlar standartlari, hamshiralik protokollari ishlab chiqilmoqda va amalga oshirilmoqda.

Bemor muammolarini hal qilish barcha darajalarda muhim ahamiyatga ega: kichik hamshira tomonidan bajariladigan ishdan tortib, bosh hamshira, feldsher, doya bajargan ishgacha.

Ushbu o'quv qo'llanmada materialning taqdimoti quyidagi ketma-ketlikda ko'rib chiqiladi:

I bob. Umumiy qism

II bob. Xususiy qism

Birinchi bob zamonaviy terminologiya, talabalarda turli millatlarning tarixiy merosiga, madaniy an'analarga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish kontseptualni o'zlashtirishga yordam beradi. Tibbiy xizmatlarni muvaffaqiyatli taqdim etish va hamshiralik parvarishi orqali bemorlarning muammolarini hal qilishni. Bu erda kasbiy va umumiy vakolatlar doirasida zamonaviy tibbiyot qonunchiligining axloqiy asoslari, kasbiy faoliyatning bioetik jihatlari, kasbiy etika va axloqiy tamoyillari, professional muloqot va bemorning o'zini o'zi parvarish qilish bo'yicha ta'lim asoslarini. Bemor muammolarini hal qilish uchun inson ehtiyojlarini bilish kerak. Salomatlik, kasallik va hamshiralik parvarishi hamshiralik jarayoni sifatida, shuningdek, uni amalda qo'llash qobiliyati tashkil etish usulini. Hamshiralik jarayoni kabi usulni o'rganish (birinchi) darajadagi talabalarga ushbu o'quv materialini o'zlashtirishga imkon beradi.

Talaba bemor bilan samarali muloqot qilishni o'rganadi va uning atrofida gilar o'rtasida sanitariya-ma'rifiy ishlarda ishtirok etadi, kasbiy etika tamoyillariga rioya qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Tibbiy texnologiyalarni rivojlantirishga qaratilgan xizmatlar doirasida tibbiy

xizmatlar ko'rsatish ko'nikmalarini egallashni, hamshiralarning vakolatlari va hamshiralik hujjatlarini to'g'ri rasmiylashtirishni o'rganadi.

Ikkinchi bob ko'nikmalarni rivojlantirish, tajriba orttirishga bag'ishlangan. Olingan bilim va ko'nikmalar infektsiya xavfsizligini ta'minlash kabi kasbiy malakalarni egallash imkonini beradi. Bemorlar va xodimlar uchun xavfsiz shifoxona muhitini, ish joyida sanoat sanitariyasi va shaxsiy gigienani ta'minlashni, gigienik ovqatlanish asoslarini egallashni.

Ushbu bobda Hamshiralar terapevtik bemorlarni to'g'ri parvarish qilishni o'rganishlari mumkin bo'ladi. Bundan tashqari dori vositalarini yuborish yo'llarini ham o'rganishadi.

Ushbu o'quv qo'llanma amaliy mashg'ulotlar va seminarlarni etarli darajada ta'minlashi mumkin. Talabalar mustaqil tayyorlashda muhim uslubiy va amaliy yordam ko'rsatadi. Hamshiralik xizmati sifatini, feldsherlik kasbining nufuzini oshirishga hissa qo'shishi mumkin.

QISQARTMALAR

JSST	-Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti
AQSh	-Amerika qo'shma shtatlari
MDX	-Mustaqil davlatlar xamdao'stligi
DPM	-davolash-profilaktika muasasasi
OITS	-ortirilgan immun tanqisligi sindromi
UFN (UBN)	-ultra binafsha nurlar
A/B	-arterial bosim
NYHA	-Nyu-York kardiologlar uyushmasi
EChT	-eritrositlar cho'kish tezligi
EKG	-elektro kardio grafiya
SBY	-surunkali buyrak yetishmovchiligi
O'BY	-o'tkir buyrak yetishmovchiligi

I bob. Umumiy qism

1.1. Hamshiralik ishi faniga kirish. Hamshiralik ishining tarixi va rivojlanishi

“Bemorlar parvarishi” atamasini yuqorida ko’rsatilgan ta’riflardagi horijiy shakldagi “hamshiralik ishi”—“...hamshiralik ishining mazmuni bemor uchun g’amxo’rlik qilishni bildiradi” ta’rifi bilan solishtirish mumkin - [Jahon sog’liqni saqlash tashkiloti (JSST) 1987]. Bugungi kunda hamshiralikning umumqabul qilingan ta’rifi yo’q. 1961 yilda amerikalik hamshira tomonidan berilgan klassik ta’rifi bo’yicha mashhur tarbiyachi Virjiniya Xenderson: "Hamshiralik" insonga, bemorga yoki sog’ odamga uni salomatligiga aloqasi bo’lgan harakatlarni amalga oshirish uchun u tomondan ko’rsatiladigan yordamni bildiradi. Insonning o’zi unga zarur bo’lgan kuch, bilim va iroda bilan o’z salomatligiga e’tibor bergan taqdirda shu ishlarni hamshira tomonidan amalga oshirilishi ko’zda tutiladi. 1987-yilda, Xalqaro hamshiralar kengashi milliy vakillarining yig’ilishida ta’rifga quyidagi aniqlik berildi: "Hamshiralik sog’liqni saqlash tizimining ajralmas qismi hisoblanadi va sog’liqni saqlash tizimining tarkibiy qismi bo’lib, kasalliklarning oldini olish, psixologik qo’llab-quvvatlashni ta’minlash, mustahkamlash va jismoniy shaxslar uchun g’amxo’rlik qilish faoliyatini o’z ichiga oladi. Bunday yordam tibbiyotda ham, har qanday boshqa muassasalarda ham, uyda ham kerak bo’lganda hamshiralar tomonidan ta’minlanadi " (Yangi Zelandiya, 1987).

"Hamshiralik" tushunchasi 1859 yilda afsonaviy Florens Naytingeyl tomonidan taklif qilingan; 1865 yilda ushbu atama Xalqaro qizil Xoch qo’mitasi tomonidan qabul qilingan. g’arbiy Evropada hamshiralar institutining asoschisi hisoblangan boy ingliz er egasining qizi Florens Naytingeyl Angliyada urushdan keyin qaytib, qirolicha Viktoriya kasalxonasida ishlab biznes islohot rejasini taqdim etdi va Londonda birinchi hamshiralar maktabini tashkil etdi. 1912 yilda xalqaro qizil Xoch qo’mitasi tomonidan Florens Naytingeyl nomli medal ta’sis etilib, uning orqa tomonida «Pro Vera Misericordia et cara Humanitate Perennis ducor universalis» yozuv joylashtirilgan (Butun insoniyatga ko’rsatiladigan xaqiqiy g’amxo’rlik uchun).

Tibbiy etika asoslari (deontologiya)

Tibbiy etika (yunon ethice - axloqiy o'rganish, axloqiy o'rganish), yoki tibbiyot deontologiyasi (yunon deon - vazifasi, "deontologia" so'nggi yillarda adabiyotda keng qo'llanilmoqda) - tibbiy xodimlar o'z kasbiy vazifalarini bajarishlaridagi amal qilishi lozim bo'lgan axloqiy me'yorlar va xulq tamoillari to'plamidir.

Zamonaviy g'oyalarga ko'ra, tibbiy etika quyidagi jixatlarni qamrab oladi:

- Ilmiy - tibbiyot xodimlarining axloqiy-ma'naviy jixatlarini o'rganadigan tibbiyot fanining sohasi;
- Kasbiy - amaliyotda axloq me'yorlari va qoidalarini shakllantirish va qo'llash masalalari bo'lgan tibbiy amaliyot sohasi.

Tibbiy etika uchta asosiy yo'nalish bo'yicha shaxslararo munosabatlarni va ular orasidagi turli muammolarini hal qilishni o'rganadi:

- ✓ tibbiy xodim- bemor
- ✓ tibbiy xodim - bemorning qarindoshlari
- ✓ tibbiy xodim - tibbiy xodim.

Tibbiyot sohasidagi har qanday ishchi shafqat, mehribonlik, sezgirlik va javobgarlik, bemorga g'amxo'rlik va ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lishi kerak. Ibn Sino bemorga alohida yondashuv haqida: "Siz har bir kishining shaxsan o'ziga xos tabiati borligini bilishingiz kerak. Hech kimga o'xshamaydigan noyob bemor sifatida qarash kerak". Bu so'z nafaqat nutq madaniyatini, balki hushmuomalalik hissi, bemorning kayfiyatini ko'tarish, uni ehtiyotkorona ifodalash bilan jarohatlamaslik ma'nosini anglatadigan so'zdir.

Tibbiyot kasbida alohida ahamiyatga ega bo'lgan suhbatdoshga hurmat va eshitish qobiliyati, suhbat mazmuniga qiziqish va bemorning fikri, nutqning to'g'ri va qulay tarzda qurilishi kabi universal normalar mavjud. Tibbiy xodimlarning tashqi ko'rinishi ham juda muhimdir: toza libos va bosh kiyimi, poyabzal, tirnoqi olingan, yaxshi tozalangan qo'llar. Xatto qadimgi xind tibetlarida shifokor o'z izdoshlariga: "Sizni endi ehtiros, g'azab, ochko'zlik, aqlsizlik, xasad, vaxshiylik, masharabozlik, xatolik, dangasalik va har bir yomon xulq tark etadi", har doim shifokorga parfyumeriya va kosmetika foydalanish mumkin emas deb hisoblangan. Kuchli va o'tkir xid astma, o'tkir xiddan bo'ladigan reaksiyaga va uning allergiyasi turli nohush xolatlarga olib kelishi mumkin.

bemorlarga duch keladi va shuning uchun xam xar bir kasal odamning xastaligi og'ir-yengilligiga qarab, uning psixologiyasi (ruxiy xolati) - dunyoqarashi, madaniyati, kamgapligi, andishaligi, asabiyliigi va xokazo turfa fazilat va xususiyatlariga qarab muomala usullarini ishlab chiqishi, bemorni yupatishi, bemor ko'ngliga o'tiradigan gap topishi va xastalangan yuragiga botadigan xatti-xarakatlarni qilmasligi yoki yarashmaydigan qiliqlar bilan qovun tushurib quymasligi, yurish-turishi soxin, muayyan va shu bilan bir qatorda qat'iyliigi bilan ta'sir kursatish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

Bemor va uning yaqinlari bilan bo'layotgan jarayonda Hamshira odobi, xatti-xarakati, aytayotgan gaplari, tovush intonatsiyasi, undagi vazminlik, qat'iylik va shu bilan bir qatorda iliq yoki muloyim tabassum xam katta axamiyat kasb etadi.

Ma'lumki, insonning salomatliigi, kayfiyatining yaxshi me'yorda saklanishi, ruxan tetikliigi aksariyat atrof-muxitga, uning ekologik xolatiga xavoning tozaligiga xamda ijtimoiy, ruxiy jarayonlarining muttanosibliigi bog'lik.

Odam sog'lig'i uning biron kasallikka chalinganliigi bilan emas, atrof-muxit bilan gormonik taraqqiy etishiga qarab o'lchanadi. Shuningdek, uzgaruvchan muxit bilan kishi vujudining tug'ri moslashuvi asosiy omillardan biridir.

Hamshiralik ishi fanining maqsad va vazifalari odamning sixat-salomatliigi va muxitning mutanosibliigini ta'minlaydi. Hamshiralik ishining falsafasi zaminida insonga bo'lgan mexr, uning salomatliigini saqlash xuquqlarini va insoniylik fazilatlarini xurmatlash etadi. Bunga erishish uchun hamshira bor bilimini, vaqtini ayamastliigi kerak. U xar doim insonlarga yaxshilik qilishga intilib yashashi va tibbiy qasamyodiga, xalol kasbiy burchiga sodiq bo'lish lozim.

Tibbiy Hamshiralarning Xalkaro Kengashida qabul qilingan axloqiy kodeks 4 ta asosiy tamoyilni qamrab olgan:

1. Inson sogliigini muxofaza qilishga yordam berish.
2. Inson kasalliklari oldini olish (profilaktika) ishlarida faol qatnashish.
3. Kasallikka chalingan bemorlarning sog'lig'ini tiklash.
4. Surunkali xastalangan bemorlarning og'ir axvolini yengillashtirish kabilardan iborat.

boisdan, ko'pchiligimiz boshqa millatlarga orqa qildik, ular tazyiqida boqimandalik, kemptiklik va norasolik xissi asirida yashadik. Endi u zamonlar utdi.

Demak, hamshira oddiy ijrochi emas. U tibbiyot jabxasida millatimizning obro'si va madaniyatini kursatuvchi va ayni chog'da, o'ta mas'ul shaxsdir.

Olamning bo'laklarini o'zaro bog'liq, bir butun xolda o'rganadigan fan - falsafa, Shu nuqtai nazardan qaraganda, xar bir kishi, xar bir bemor butun bir olam. Sog'lom yoki bemor inson bilan qanchalik ko'p va diqqat bilan suxbatlashar ekansiz, siz uning qanchalik chuqur fikrli, cheksiz bilimli, o'ziga xos xulq va fe'l-atvorga ega kishi ekanligiga ishonch xosil qilasiz. Uning jismoniy azoblari va ruxiy qiynalishlarini bilish esa sizni yanada murakkabrok muammolar olamiga olib kiradi. Shunday ekan, bemorlik davrining asosiy qismida birga bo'luvchi hamshira xaqiqiy falsafiy fikr yurituvchi, masalaga keng va chuqur yondashuvchi mutaxassis bo'lmog'i zarur.

Inson qiyofasiga ega xar bir odamni yaxshi anglash uchun uni o'rganmok zarur. Xar bir odam - bir butun olam. Uning jussasi - tanasining barcha qismlari bir-biriga bog'lik. Hamshira bularni inobatga olishi zarur. Xalqimiz molning shoxiga ursang tuyog'i zirqiraydi deydi. Odam esa undan ming barobar murakkabrok.

Hamshiralik ishi tarixi

Xozirgi davrda Hamshiralik ishini tushunish uchun uning tarixini bilish muxim axamiyatga ega. Aynan biz uchun hamshiralik ishi zarur va avval yashagan olimlarning fikri bizga asqotadi. Tarixda buyuk kishilarning fikri katta rol uynaydi. Shunday ekan, biz oldimizga Tarix nima uchun kerak? degan savolni quyishimiz tabiiy. Tarix ko'p sabablarga ko'ra urganiladi. Xususan:

1. O'tgan voqealar yoki avlodlarimiz tarixini bilish uchun
2. Ilgari bo'lib o'tgan xodisalar misolida xozirgi xayotimizni tug'ri baholash uchun
3. Qilingan xatolarni takrorlamaslik uchun
4. Xozirgi kunda yuq bo'lib ketgan xalk ma'daniyatini o'rganish uchun

- ❖ Onkologok kasalliklar dispanseri
- ❖ Teri tanosil kasalliklar dispanseri
- ❖ Kardiologik kasalliklar dispanseri
- ❖ Endokrin kasalliklar dispanseri
- ❖ Narkologik kasalliklar dispanseri

Dispanser hamshirasining vazifalari:

- Tibbiy hujjatlarni yuritish
- Ayrim guruh bemorlarga uyda patronaj o'tkazish
- Tashxis tekshiruvlarini o'tkazish
- Shifokor ko'rsatmalarini bajarish
- Sanitariya oqartiruv ishlarini olib borish

Statsionarda yuritiladigan asosiy hujjatlar

O'quvchi bajarishi kerak: Statsionarda yuritiladigan asosiy hujjatlarni to'ldirishni

1. Bemorning kasallik tarixini
2. Bemorni qabul qilish va gospitalizatsiyadan bosh tortish kitobi
3. Bemorning kasalxonaga kelganligi va ketganligi to'g'risidagi daftar.
4. Dori-darmonlar, zaharli va kuchli ta'sir qiluvchi moddalarni sarflash daftari
5. Inventarlar daftari
6. Navbatchi hamshiralar va palata hamshiralari davolash daftari.
7. Bemorlarning harakati to'g'risidagi ma'lumot.
8. Kasalxonaga tushgan bemorni qayd etish kartasi.
9. Statsionarda turli ma'lumotnoma (spravka va yo'llanmalar).
10. Hozirgi yangi joriy etilishi mumkin bo'lgan hamshiralik tarixnomasi.

Kasallik tarixi bayonnomasining pasport qismini to'ldirish

Kasallik tarixi – bu yuridik hujjat bulib kasalxona shifokori tomonidan to'ldiriladi. Shu hujjat asosida davolash ishlarini nazorat qiluvchi kasalxona ma'muriyati, sud tibbiyoti xodimlari, patologoanatomlar, sog'likni saqlash tizimining boshqa vakolatli organlari, moliyaviy faoliyatni tekshiruvchilar, huquqni himoya qiluvchi organlar: prokuratura, sud, erkin ekspertlar davolovchi vrach faoliyatiga baxo beradilar, xulosa chiqaradilar va lozim xollarda jinoiy javobgarlikka tortadilar.

Kasallik tarixi quyidagi qismlardan iborat:

- Pasport qismi;
- So'rab-surishtirish (shikoyatlari, muayyan kasallikning tarixi (Anamnesis morbi), bemorning hayoti tarixi (Anamnesis vitae);
- Bemorning umumiy axvoli va obyektiv tekshirish usullaridan olingan natijalar (Status preasens);
- Lokal xolat (Status localis);
- Vaqtinchalik (predvaritelniy) diagnoz va uni asoslash;
- Klinik diagnozni asoslash;
- Davolash;
- Kundalik;
- Jarroxlikdan oldingi epikriz;
- Chiqarish epikrizi.

Pasport qismi

Tarixning pasport qismida **davolash muassasi va bo'limning nomi** yoziladi. Ro'yxat jurnaliga mos **tartib raqami** qo'yiladi. Buni izoxlashga xojat bulmasa kerak.

Kasalning murojaat etgan vaqti sana, soat va daqiqa. Bu ko'rsatkich ham kasallik tarixining muhim punktlaridan biri bo'lib, daqiqalarigacha ko'rsatish ko'proq huquqni himoya qilish organlari uchun zarurdir.

Eslatma: Agar bemorni arterial qon bosimi baland bo'lsa, qorin bo'shligida assit, qon, yiring yoki kistoma kuzatilsa Trendelburg vaziyatida yotqizish mumkin emas

Bemorlarni transportirovka qilish

O'quvchi bajarishi kerak: bemorlarni transportirovka qilishni

Piyoda:

1. kasallik tarixini qo'lingizga oling;
2. bemorni bo'limgacha kuzatib boring;
3. kasallik tarixini bo'lim hamshirasi qo'liga topshiring.

Katakka yoki zambilda:

Kerakli jihozlar: katakka, choyshablar, odevalo, dezinfeksiyalovchi eritma, maxsus sochiq

1. choyshabni katakka to'shang;
2. bemorni katakka yotqizing;
3. bemor ustini odevalo bilan yoping;
4. bemorni bo'limga olib borib, kasallik tarixini bo'lim hamshirasiga topshiring.

Kreslo – katakka

Kerakli jihozlar: kreslo-katakka, choyshablar, odevalo, dezinfeksiyalovchi eritma, maxsus sochiq;

1. choyshabni kreslo-katakka to'shang;
2. kreslo-katankaning maxsus oyoq tagligini oyoq bilan bosib turib bemorni o'tkazing;
3. bemor ustini odevalo bilan yoping;
4. bemorni bo'limga olib boring;
5. kasallik tarixini bo'lim hamshirasiga topshiring;
6. kreslo-katakka ishlov bering.

Dezinfeksiya: katakka, kreslo-katakka, zambillarni 2 marta (15 minut oraliq bilan) 3% li xlorli ohak eritmasida namlangan maxsus sochiq bilan arting, so'ngra toza suvda namlangan maxsus sochiq bilan artib chiqing.

Izoh: bemorni bo'limga transportirovka qilish usulini vrach belgilaydi.

